

Taaltoezicht

Taaltoezichthouder Joost Swanborn controleert de taal van de handhaver. Dit keer: veel voorkomende stijlbloempjes: wendingen die bedoeld zijn als versiering, maar bij de lezer al snel zorgen voor een glimlach of opgetrokken wenkbrauwen.

Ook behoefte aan een kritische blik op uw teksten? Mail ze naar m.schraven@chapeau.nl onder vermelding van 'Taaltoezicht'. Per post mag ook: Redactie HandHaving, postbus 1023, 2280 CA Rijswijk.

'Wij vertrouwen er op u zo afdoende te hebben geüniformeerd'

Gelukkig is niet elke situatie te vatten in een standaardtekst en hechten handhavers terecht aan ruimte voor een persoonlijke stijl in hun brieven. Daarbij bestaat echter het risico van mooischrijverij. Dat is prima, maar dan wel in je vrije tijd. Voor ondernemers en burgers hebben helderheid en begrijpelijkheid nu eenmaal prioriteit. Twee stijlbloempjes springen er in handhavingsbrieven uit: de tangconstructie en de stoplap.

De tangconstructie is een zin waarin twee delen die bij elkaar horen zo ver uit elkaar staan, dat de zin lastig te lezen wordt. Zo schreef een grote waterbeheerder: 'Ondergetekende en collega Jansen hebben op dinsdag 21 oktober samen met u ter plekke het resultaat van hetgeen u gecreëerd heeft aan extra waterberging en natuurvriendelijk ingerichte oevers, in de vorm van zes sloten met een totale lengte van 1143 meter beoordeeld.' 'Hebben' en 'beoordeeld' nemen hier maar liefst 36 woorden in de tang! Ze horen bij elkaar, maar doordat 'beoordeeld' pas aan het einde van die zeer lange zin volgt, is het voor een lezer moeilijk de essentie snel te vatten.

De tang oplossen

Zo'n tangconstructie los je op door de bij elkaar horende delen ook zo dicht mogelijk bij elkaar te plaatsen (en de boel een beetje te redigeren): 'Ondergetekende en collega Jansen hebben de extra waterberging en natuurvriendelijk ingerichte oevers beoordeeld: zes sloten met een totale lengte van 1143 meter. Dit gebeurde op 21 oktober in uw aanwezigheid.' Tangconstructies zijn gelukkig niet altijd zo extreem, maar ook dan loont het de moeite ze even om te gooien.

Een provincie schreef: 'Na meerdere metingen tijdens verschillende evenementen met onze geijkte geluidsapparatuur te hebben uitgevoerd, hebben wij geen verhoging van het toegestane geluidsniveau geconstateerd.'

Als de zin begint met: 'Na meerdere metingen te hebben uitgevoerd', wordt het al stukken beter leesbaar. En natuurlijk kun je ook alleen schrijven: 'Na meerdere metingen!'

Stoplap

Stoplappen zijn onnodige bladvulling. De veel gebruikte zin 'Uw bedrijf moet voldoen aan de regels zoals die zijn gesteld in het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (hierna te noemen: het Activiteitenbesluit)' kan veel korter: 'Uw bedrijf moet voldoen aan het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit)'. Zo kan 'Deze inrichting voldoet niet aan het gestelde in uw vergunning' worden: 'Uw bedrijf voldoet niet aan de vergunning.'

En elke zin die begint met: 'Ten slotte willen wij u er op wijzen dat...' kan korter (en vaak zelfs helemaal weg worden gelaten). Stel dat je een ondernemer wilt attenderen op iets

dat niet bij een voorgaande alinea past. Dan maak je daarvoor een aparte zin. Velen kiezen dan bijvoorbeeld voor: 'Ten slotte willen wij u er op wijzen dat u mogelijk ook een bouwvergunning moet aanvragen.' Dat kan sowieso korter: dat 'willen' kan eruit. En dan zie je dat het omslachtig blijft: 'Ten slotte wijzen wij u er op...' Waarom niet gewoon de mededeling doen waar het om gaat? Je krijgt dan: 'Let op: mogelijk moet u ook een bouwvergunning aanvragen.'

Keurig afsluiten

Iets soortgelijks geldt voor de bekende afsluiting: 'Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geüniformeerd'. Hiervan bestaan varianten met 'gaan er vanuit', en 'hopen' (wat het meest sympathiek, want 'bescheiden' is), maar de boodschap blijft hetzelfde – en die is eigenlijk niets. Natuurlijk vertrouwt je daarop, anders zou je deze brief immers niet zo hebben geschreven. Vaak kan deze constructie dus helemaal weg. De brief eindigt dan keurig, na de inhoudelijke mededelingen, met een afsluitende alinea met contactgegevens.

Let overigens op de automatische spellingcorrectie: ooit besloot een Amsterdamse handhaver zijn brief met: 'Wij vertrouwen er op u zo afdoende te hebben geüniformeerd.'

Tekst: Joost Swanborn